

Інформаційна довідка

щодо нарахування та сплати екологічного податку, плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на територіях, для яких не визначена дата припинення можливості бойових дій*

Вступ. Податковий кодекс України регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, визначає платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків та зборів, а також відповідальність за порушення податкового законодавства. Після повномасштабного збройного вторгнення Україна підтримала бізнес шляхом зміни умов адміністрування окремих податків і зборів або надання права не сплачувати їх у зв'язку з перебуванням об'єкта оподаткування в зоні бойових дій, а також на територіях можливих бойових дій.

Зазначений пільговий режим стосується таких податків і зборів: екологічний податок, плата за землю, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Основна частина. Починаючи з 01 січня 2023 року, відповідно до підпунктів 69.14, 69.16 та 69.22 пункту 69 підрозділу 10 розділу ХХ «Перехідні положення» Податкового кодексу України не нараховується та не сплачується:

– плата за землю (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності) за земельні ділянки (земельні частки (паї), що розташовані на *територіях активних бойових дій або на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України;*

– екологічний податок у частині територій, включених до Переліку *територій, на яких ведуться (велися) активні бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією;*

– податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки:

за об'єкти житлової та/або нежитлової нерухомості, що розташовані на *територіях активних бойових дій або на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України;*

за знищені внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, об'єкти житлової та/або нежитлової нерухомості;

за пошкоджені об'єкти житлової та/або нежитлової нерухомості (потребують капітального ремонту, реконструкції чи реставрації внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України).

Критерії віднесення територій України, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих територій Російською Федерацією, затверджено

постановою Кабінету Міністрів України від 06 грудня 2022 року № 1364¹ (далі – Постанова № 1364). Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затверджений наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 року № 309² (далі – Перелік територій). Він визначає території, на яких ведуться (велися) бойові дії, зокрема:

- 1) території можливих бойових дій;
- 2) території активних бойових дій;
- 3) території активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси, та тимчасово окуповані Російською Федерацією території України.

Відповідно до підпунктів 69.14, 69.16 та 69.22 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України право на звільнення від нарахування та сплати податкових зобов'язань з цих податків застосовується до об'єктів, що розташовані на:

- 1) *«територіях активних бойових дій або на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України»*. Дати початку та завершення активних бойових дій або тимчасової окупації визначаються відповідно до Переліку територій (пп. 69.14);

- 2) за період із 1 січня 2022 року по 31 грудня 2022 року – *«на територіях активних бойових дій або на тимчасово окупованих»*, а з 1 січня 2023 року *«бойових дій або тимчасової окупації»*. Дати початку та завершення бойових дій або тимчасової окупації визначаються відповідно до Переліку територій (пп. 69.16);

- 3) *«територіях активних бойових дій або на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України»* (пп. 69.22).

Згідно з пунктом 1 Постанови № 1364 території, для яких не визначена дата завершення бойових дій (дата припинення можливості бойових дій) або тимчасової окупації Російською Федерацією, вважаються такими, на яких ведуться бойові дії, або тимчасово окупованими Російською Федерацією.

Прирівнювання територій, для яких не визначена дата припинення можливості бойових дій, до територій, на яких ведуться бойові дії, не застосовується до:

– зупинення вчинення виконавчих дій, заборони відкриття виконавчих проваджень та вжиття заходів примусового виконання рішень у випадках, установлених пунктом 10-2 розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження»;

¹ Деякі питання формування переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2022 р. № 1364. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1364-2022-%D0%BF#Text>

² Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією: наказ Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 р. № 309, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23.12.2022 р. за № 1668/39004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#n21>

- надання доступу користувачів до єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України;
- цілей реалізації положень пунктів 8-16 розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про споживче кредитування».

Цей перелік є виключним.

Висновки. Таким чином, з огляду на положення податкового законодавства, Перелік територій та Постанову № 1364:

щодо екологічного податку – абзац другий підпункту 69.16 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України передбачає застосування права не нараховувати і не сплачувати його *на всіх територіях*, включених до Переліку територій, на яких ведуться (велися) активні бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією;

щодо плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, – абзац другий підпункту 69.14 та абзац восьмий підпункту 69.22 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України передбачає, що плата за землю (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності) та податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, не нараховується та не сплачується за об'єкти, що розташовані на *територіях активних бойових дій* (пункт 2 розділу 1 I Переліку територій) *або на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України*, які включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*